

Raadsvoorstel

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Onderzoek Quick scan Parkeren
raadsnummer 2017 87
Presidium d.d. 27 november 2017
raadsvergadering d.d. 20 december 2017
fatale termijn
programma Verkeer en Bereikbaarheid

portefeuillehouder S. Satijn

team GEGRF
registratienummer 1245967
steller drs. MAY van Geel
doorkiesnummer +31 77 3599642
e-mail y.vangeel@venlo.nl
datum 2 december 2017
bijlage(n) rapport Quick Scan Parkeren
datum 2 december 2017

Voorstel om te besluiten

In te stemmen met de conclusies van het onderzoek Parkeren en uitvoering te geven aan de volgende 7 aanbevelingen van de rekenkamer:

1. College: wees je bewust van je actieve informatieplicht en gebruik deze om de raad tijdig op de hoogte te stellen van complexe vraagstukken en keuzes die voor liggen.
2. Organisatie: professionaliseer het risicomangement en dan met name het risicobewust denken en handelen en het bewaken van beheersmaatregelen.
3. College en organisatie: evalueer werkprocessen en pas deze zo nodig aan om het verstrekken van onjuiste informatie aan de raad in de toekomst te voorkomen.
4. Organisatie: stel voor complexe producten, die bijvoorbeeld meerdere beleidsterreinen betreffen, hoge investeringen vertegenwoordigen, lange termijn visies vragen en grote risico's met zich meebrengen, zoals het product Parkeren, een periodieke managementrapportage op, inclusief een overzicht van de risico's.
5. College en raad: in het verlengde van bovenstaande, bespreek of de raad de op te stellen managementrapportage ontvangt en behandelt.
6. College (en directie): wees transparant naar raad en de ambtelijke organisatie voor wat betreft de afwegingen en keuzes die het college maakt bij complexe vraagstukken en maak in voorkomende gevallen duidelijk hoe men is omgegaan met de desbetreffende ambtelijke adviezen.
7. Raad: wees extra alert in het beoordelen van de risico's uit de P&C-cyclus ten aanzien van incongruenties en al dan niet genomen beheersmaatregelen.

De griffier

De burgemeester

Geert van Soest

Antoin Scholten

Raadsvoorstel

Samenvatting (Verplicht, maximaal een half A4)

In 2016 sloot de gemeente twee parkeergarages, Arsenaal en de Roermondsepoort, vanwege de slechte bouwkundige staat. Dit kwam voor velen, waaronder de gemeenteraad, als een verrassing. Het riep de vraag op of deze sluiting niet eerder voorzien had kunnen worden. Het presidium heeft de rekenkamer daarom in april 2017 verzocht onderzoek te doen naar de onverwachte sluiting van de garage.

Onderzoeksvraag

De centrale onderzoeksvraag voor het onderzoek, de Quick Scan Parkeren, luidt: *“Heeft de gemeenteraad zicht op de risico’s met betrekking tot de ontwikkeling, eigendom en exploitatie van de Venlose parkeergarages en de mate waarin deze worden beheerst?”*

Bevindingen

Op basis van het onderzoek constateert de rekenkamer het volgende:

- De *urgentie* van de problematiek van de parkeergarages, te weten het veiligheids- en gezondheidsrisico als gevolg van de slechte bouwkundige staat, was bekend bij de organisatie en is met name in 2014 en 2015 vermeld in diverse interne documenten, die ook op de bestuurstafel hebben gelegen: de urgentie had bekend kunnen en moeten zijn bij het voltallige college. Geconstateerd wordt dat de urgentie onvoldoende is onderkend door het college en niet is doorgedrongen tot de raad.
- In de kern bevat de door de gemeente Venlo toegepaste methodiek de onderdelen die behoren bij een goede risicomanagementmethodiek: periodiek inventariseren, analyseren, benoemen beheersmaatregelen, waar mogelijk kwantificeren en tot slot rapporteren.
- Op basis van de gesprekken en de gebeurtenissen zijn er wel belangrijke indicatoren om aandacht te besteden aan het risicobewust denken en handelen in de organisatie, waaronder het uitvoeren en bewaken van beheersmaatregelen.

Beantwoording onderzoeksvraag

De rekenkamer beantwoordt, op basis van op bovenstaande bevindingen, de centrale onderzoeksvraag negatief:

- De gemeenteraad is over de risico’s die de gemeente loopt met het voeren van een ‘parkeerbedrijf’ (het is één van de vele producten van de gemeente) door de jaren geïnformeerd via de P&C-cyclus. Deze risico’s vormden echter een onderdeel van een zeer grote hoeveelheid informatie die de gemeenteraad periodiek tot zich dient te nemen en dient te beoordelen. Daardoor ontbrak het, naar het oordeel van de rekenkamer, de gemeenteraad in de onderzoeksperiode 2010-2016 aan voldoende inzicht in de risico’s van het product Parkeren.
- Over een belangrijk risico met betrekking tot de veiligheid van de parkeergarages is de raad bovendien onjuist geïnformeerd.
- De gemeente kent voor het product Parkeren geen aparte, integrale managementrapportage. Het laatste GVVP met een aparte uitwerkingsnota Bereikbaarheid en Parkeren dateert van mei 2007. In de Raadsinformatiebrief 51 uit 2016, die verscheen ná het sluiten van de parkeergarage Arsenaal, geeft het college een completer beeld van de verschillende aspecten van product Parkeren, waarbij het vastgoed slechts een middel is om een doel te realiseren: een bereikbare binnenstad.

Raadsvoorstel

Conclusies

De rekenkamer concludeert op basis van het onderzoek het volgende:

1. De slechte bouwkundige staat van de parkeergarages Arsenaalplein en Roermondsepoort, en de risico's die daar uit volgden, was medio 2015, ruim voor het sluiten van Arsenaalplein, bekend bij de organisatie (management en directie), bij de portefeuillehouders en had bekend kunnen en moeten zijn bij het voltallige college.
2. Het college stelde het besluit over de toekomst van de parkeergarages (renovatie, sloop, nieuwbouw, gezien vanuit het oogpunt van de veiligheids- en gezondheidsrisico's, te lang uit met als gevolg dat de gemeente het Arsenaalplein, en later ook de Roermondsepoort, acuut en onverwacht moest sluiten.
3. Het college heeft de raad te laat en in eerste instantie onvolledig op de hoogte gesteld van het complexe parkeervraagstuk en de te maken keuzes ten aanzien renovatie, sloop en nieuwbouw van de garages in relatie tot de beperkte middelen, diverse ruimtelijke ontwikkelingen en de ontwikkelingen in de parkeerbehoefte.
4. Het college heeft de raad in 2014/2015 niet actief en vervolgens onjuist geïnformeerd over de veiligheids- en gezondheidsrisico's in de parkeergarages Arsenaal en Roermondsepoort.
5. De organisatie was in de jaren 2015 en 2016 niet in control voor wat betreft de uitvoering van de beheersmaatregel met betrekking tot de bouwkundige staat van de garages en de rapportage daarover in het kader van de P&C-cyclus.
6. De gemeente stelt voor het product Parkeren geen managementrapportage op, een rapportage die normaliter inzicht geeft in de risico's met betrekking tot de ontwikkeling, eigendom en exploitatie van parkeervoorzieningen.
7. Er zijn sterke aanwijzingen dat het risicomanagement binnen de gemeente nog onvoldoende ontwikkeld is.
8. De gemeenteraad had alerter kunnen reageren op basis van de incongruente informatie over de risico's van de bouwkundige staat van beide garages.

Aanbevelingen

De rekenkamer doet de volgende aanbevelingen:

1. College: wees je bewust van je actieve informatieplicht en gebruik deze om de raad tijdig op de hoogte te stellen van complexe vraagstukken en keuzes die voor liggen.
2. Organisatie: professionaliseer het risicomanagement en dan met name het risicobewust denken en handelen en het bewaken van beheersmaatregelen.
3. College en organisatie: evalueer werkprocessen en pas deze zo nodig aan om het verstrekken van onjuiste informatie aan de raad in de toekomst te voorkomen.
4. Organisatie: stel voor complexe producten, die bijvoorbeeld meerdere beleidsterreinen betreffen, hoge investeringen vertegenwoordigen, lange termijn visies vragen en grote risico's met zich meebrengen, zoals het product Parkeren, een periodieke managementrapportage op, inclusief een overzicht van de risico's.
5. College en raad: in het verlengde van bovenstaande, bespreek of de raad de op te stellen managementrapportage ontvangt en behandelt.
6. College (en directie): wees transparant naar raad en de ambtelijke organisatie voor wat betreft de afwegingen en keuzes die het college maakt bij complexe vraagstukken en maak in voorkomende gevallen duidelijk hoe men is omgegaan met de desbetreffende ambtelijke adviezen.
7. Raad: wees extra alert in het beoordelen van de risico's uit de P&C-cyclus ten aanzien van incongruenties en al dan niet genomen beheersmaatregelen.

Raadsvoorstel

Bijlagen

Nr.	Naam	Datum
1.	Quick Scan Parkeren	2-12-2017

Raadsvoorstel - onderbouwing

Onderbouwing

Algemene toelichting

1. **Wat is kernopgave** (Wat is de belangrijkste opdracht voor de gemeenteraad?)
 - De rekenkamer heeft de taak onderzoek te doen naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van het door de gemeente gevoerde bestuur.
2. **Historische paragraaf** (Wat is de geschiedenis van dit dossier?)
 - In het onderzoeksrapport is een tijdlijn parkeren opgenomen, met daarin de belangrijkste informatie momenten.
3. **Relatie met programma**
 - Verkeer en Bereikbaarheid.
4. **Wat is het beoogde maatschappelijke resultaat** (Wat wilt u bereiken?)
 - De rekenkamer is gevraagd met dit onderzoek de raad te ondersteunen in haar kaderstellende en controlerende rol.
5. **Wat en waarom?** (Waarom is dit voorstel nodig?)
 - Het onderzoek is uitgevoerd op verzoek van het presidium, op basis van de door het presidium vastgestelde startnotitie.
 - Doel van het onderzoek is om de raad inzicht te bieden (en daarnaast ook het college en de organisatie) in de wijze waarop de raad is geïnformeerd en geadviseerd over het parkeerdossier.
 - Met het verkregen inzicht als basis is de raad, het college en de organisatie vervolgens gebaat bij leerpunten voor de toekomst.
6. **Afweging / argumentatie** (Welke politieke keuzevraagstukken dienen zich aan? Zijn er reële alternatieven? Welke belangenafweging moet daarbij door de raad worden gemaakt?)
 - Het rekenkameronderzoek richt zich op de informatievoorziening en de besluitvorming rondom de parkeergarages in Venlo in de periode 2010-2016. De periode voor 2010 is zoveel mogelijk meegenomen.
 - Onderzocht is of de gemeenteraad zicht heeft op de risico's met betrekking tot de ontwikkeling, eigendom en exploitatie van de Venlose parkeergarages en de mate waarin deze worden beheerst.
 - De conclusies en aanbevelingen van het rekenkamerrapport zijn gebaseerd op de volgende *bevindingen*:

Rapportage risico's parkeergarages

- In de onderzoeksperiode 2010-2016 zijn de risico's die de gemeente loopt met de ontwikkeling, het eigendom en de exploitatie van de Venlose parkeergarages diverse malen benoemd in de documenten van de P&C-cyclus: de risico's behorende bij het product Parkeren zijn op tijd en helder geformuleerd naar de raad gestuurd. Zij maakten steeds onderdeel uit van de grote hoeveelheid informatie die in het kader van de P&C-cyclus tweemaal per jaar aan de raad wordt verstrekt.

Raadsvoorstel - onderbouwing

- De gemeenteraad ontvangt geen aparte rapportage over de risico's van het product Parkeren. Vanaf juli 2015 zorgden diverse Raadsinformatiebrieven RIB's voor aanvullende informatie over het product.
- In de begroting van 2015, onderdeel van de P&C-cyclus, werd het een belangrijk risico gemeld dat volgde uit de slechte bouwkundige staat van het Arsenaal en de Roermondsepoort: *het risico op onveilige situaties en mogelijk sluiting van de parkeergarages*.
- Een half jaar na het benoemen van het risico op de *onveilige situaties en mogelijk sluiting van de parkeergarages* (begroting 2015), is dit risico in het kader van dezelfde P&C-cyclus (in de jaarrekening over 2014) als vervallen bestempeld en zonder nadere toelichting gemeld aan de raad. Terwijl de beheersmaatregel 'renovatie', zoals vermeld in de begroting van 2015, niet genomen was en er geen raadsvoorstel (voor de renovatie) naar de raad was gestuurd. Het risico op de onveilige situatie was dus nog aanwezig: de raad werd onjuist geïnformeerd.
- Vanaf juli 2015 werd de raad middels RIB's opnieuw geïnformeerd over de slechte bouwkundige staat van met name de Roermondsepoort. De RIB die verscheen ná het sluiten van het Arsenaal (februari 2016) sprak pas over de *urgentie* van de situatie met betrekking tot de Roermondsepoort. Op basis van de ontvangen (onjuiste) informatie ervaart de gemeenteraad dat hij zijn kaderstellende, controlerende en volksvertegenwoordigende rol niet goed heeft kunnen uitoefenen.

Vorbereiding besluitvorming renovatie, sloop, nieuwbouw

- Eind 2013 stelde de gemeente renovatieplannen op voor de parkeergarages Arsenaal en Roermondsepoort, waarvoor in totaal ruim € 1,5 mln. was gereserveerd. De problemen met de bouwkundige staat werden toen reeds gesignaleerd: de kosten voor de renovatie (€ 4,1 excl. BTW) overschreden het budget ruimschoots. Gezien de omvang van de benodigde investeringen wilde de gemeente een weloverwogen beslissing nemen: kiezen voor onderhoud, renovatie, sloop en/of nieuwbouw. Zij stelde diverse scenario's voor het vraagstuk op.
- De voorbereiding van de besluitvorming, het onderzoeken van de verschillende scenario's, nam veel tijd in beslag: het college besloot in juli 2015 de bestuursopdracht Parkeren (uit juli 2014, waar de studie naar de scenario's inmiddels onderdeel van uit maakte) verder uit te laten werken.
- Het college nam in juli 2015 geen besluit over een concept-collegevoorstel, dat opgesteld was om de onveilige situatie op te heffen, mede met het oog op een sluitende gemeentebegroting. Als gevolg hiervan heeft de gemeente de garages eerder en onverwacht moeten sluiten dan dat de besluitvorming over de toekomst van die garages gereed was.
- De gemeente zegt niet te kunnen bepalen wat de onverwachte sluiting van de twee garages de gemeente orde grootte aan inkomstenderving heeft gekost.

Belangrijkste bevindingen

- De *urgentie* van de problematiek van de parkeergarages, te weten het hierboven aangehaalde veiligheids- en gezondheidsrisico als gevolg van de slechte bouwkundige staat, was bekend bij de organisatie en is met name in 2014 en 2015 vermeld in diverse interne documenten, die ook op de bestuurstafel hebben gelegen: de urgentie had bekend kunnen en moeten zijn bij het voltallige college. Geconstateerd wordt dat de urgentie onvoldoende is onderkend door het college en niet is doorgedrongen tot de raad.

Raadsvoorstel - onderbouwing

- In de kern bevat de door de gemeente Venlo toegepaste methodiek de onderdelen die behoren bij een goede risicomangementmethodiek: periodiek inventariseren, analyseren, benoemen beheersmaatregelen, waar mogelijk kwantificeren en tot slot rapporteren.
- Op basis van de gesprekken en de gebeurtenissen zijn er wel belangrijke indicatoren om aandacht te besteden aan het risicobewust denken en handelen in de organisatie, waaronder het uitvoeren en bewaken van beheersmaatregelen.

7. Welke externe partners en adviesraden zijn erbij betrokken?

N.v.t.

8. Financiële paragraaf

N.v.t.

9. Risicoparagraaf (welke risico's spelen een rol bij de besluitvorming?)

Wel of geen risico	Wel of niet
Juridische aspecten en wettelijk kader	Nvt
Financiële risico's en aspecten	Nvt
Inhuur externen / derden	Nvt
Economische risico's	Nvt
Maatschappelijke risico's	Nvt
Exploitatie, realisatie, ontwikkeling, beheer, bouw- en planschade	Nvt
Afbreukrisico's en mogelijke contractschade (in relatie tot externe partners)	Nvt
Overige strategische risico's	Nvt

Toelichting (Benoem de relevante, strategische risico's)

N.v.t.

Indien sprake is van inhuur externen / derden (Benoem de relevante kosten(begroting) en eventuele risico's)

- Voor dit onderzoek is de expertise ingehuurd van Wybe Theijse van bureau Odi Procesmanagement.
- Besluitvorming over de begroting van het onderzoek heeft op 29 mei 2017 plaatsgevonden in het presidium.

10. Vervolgprocedure voor de raad

Opvolging van de aanbevelingen is neergelegd bij het college, de organisatie en de raad.

Raadsbesluit

GEMEENTEBESTUUR

onderwerp Quick scan Parkeren
raadsnummer 2017 87
raadsvergadering d.d. 20 december 2017

team GEGRF
steller drs. MAY van Geel
doorkiesnummer +31 77 3599642
e-mail y.vangeel@venlo.nl
datum 2 december 2017

De raad van de gemeente Venlo;

Gelezen het voorstel van het presidium van 27 november 2017:

besluit(en) vast te stellen:

Uitvoering te geven aan de volgende aanbevelingen van de rekenkamer:

1. College: wees je bewust van je actieve informatieplicht en gebruik deze om de raad tijdig op de hoogte te stellen van complexe vraagstukken en keuzes die voor liggen.
2. Organisatie: professionaliseer het risicomanagement en dan met name het risicobewust denken en handelen en het bewaken van beheersmaatregelen.
3. College en organisatie: evalueer werkprocessen en pas deze zo nodig aan om het verstrekken van onjuiste informatie aan de raad in de toekomst te voorkomen.
4. Organisatie: stel voor complexe producten, die bijvoorbeeld meerdere beleidsterreinen betreffen, hoge investeringen vertegenwoordigen, lange termijn visies vragen en grote risico's met zich meebrengen, zoals het product Parkeren, een periodieke managementrapportage op, inclusief een overzicht van de risico's.
5. College en raad: in het verlengde van bovenstaande, bespreek of de raad de op te stellen managementrapportage ontvangt en behandelt.
6. College (en directie): wees transparant naar raad en de ambtelijke organisatie voor wat betreft de afwegingen en keuzes die het college maakt bij complexe vraagstukken en maak in voorkomende gevallen duidelijk hoe men is omgegaan met de desbetreffende ambtelijke adviezen.
7. Raad: wees extra alert in het beoordelen van de risico's uit de P&C-cyclus ten aanzien van incongruenties en al dan niet genomen beheersmaatregelen.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 20 december 2017.

De griffier

De voorzitter

Geert van Soest

Antoin Scholten